

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sacrum Sanctuarium Crucis Et Patientiae Crucifixorum Et Cruciferorum

Bivero, Pedro de

Antverpiæ, M.DC.XXXIV.

Emblematica Imago XIX. S. Agricolæ Crucifixi Explicata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47616](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47616)

19. *Parcite tot clavis: me, lancea vincula ligabunt:
Hæc si defuerint, in cruce figet amor.*

Z

pe
in
fa
T
vi
ap
ra
pe
le
in
c
cl
n
C
p
e

EMBLEMATICA IMAGO XIX:
S. AGRICOLÆ CRVCIFIXI
EXPLICATA.

BONONIAE S. AGRICOLA martyr, Mar- Ambros.
Paulin.
Liposian.
tyris Vitalis Dominus, sub Diocletiano
Imperatore in crucem sublatus est, in
qua sacri eius corporis iuncturae clavis
perforatae sunt, cuius tormenti vi, Breui temporis
interuallo, vitae suae finem imposuit. Celebratur
sacrosanctam eius memoriam Paulinus, Gregorius
Turonensis, & Ambrosius, qui in Exhortatione ad
virginem ait: *Nomen utique habuit AGRICOLA
aptum Martyris: nam. & bonus agricola cum parat ter-
ra solum vertere, & vitae alimenta perquirere, non nisi
per signum crucis facere conatur. Dum enim aratro denta-
le subiicit, affigit aures, stiuam ingerit, formam crucis
imitatur. Qui timore Dei percussitur, alter AGRICOLA
est, qui & crucem CHRISTI portat, &
clavis simul configitur. Expende axioma non mi-
nùs certum quàm sacrum illud Apostoli, *Qui sunt Gal. 5, 24.
CHRISTI, carnem suam crucifixerunt.* Non manus &
pedes solum, sed totum etiam corpus crucis clavis
confixerunt. Prædicti clavi diuini timoris sunt, qui-*

bus artus omnes sui corporis transfigi cupiebat, & mulque petebat Dauid, cum diceret: *Confige timore tuo carnes meas.* CHRISTVS ipse tempore passionis timuit, cepit pauere, & tædere: cum expauit sacrosancta eius caro quasi quibusdam clavis confixa est.

Psal. 118,
120.

Sympathia
Christi
Agricolæ
Artificum
discipuli
timoris.

Mat. 14,
33.

CRUX AGRICOLÆ, CRUX timoris Domini.

Instrumen-
tum artis
bene vi-
uendi.

Dan. 13,
22.

Luc. 23,
40.

Excitatio
laboran-
tis.

Psal. 118,
120.

Qui Deum timet, ad omnem eius offensam omnino immobilis est, eius voluntati ac legi infixus adhæret. Cruci diuini timoris affixa Susanna erat, cum diceret: *Angustia sunt mihi undique.* Habebat profus immobilis, nec vlla violentia poterat dimoueri. Quanti referat in cruce clavis AGRICOLÆ capi, vel ex hoc intelligi potest, quod cum illis malus latro careret, vel in ipsa cruce peccauit, & illum peccantem plenus diuino timore socius redarguerit, *Nelque tu times Deum, qui in eadem damnatione es?* Si timuisset, non deliquisset: nec bonus latro perstitisset fidelis, nisi clavis timoris diuini confixus foret. Crede Basilio in Psalm. 33. *Nisi timor instituenda vita nostra rudimenta iaciat, impossibile fuerit castitatem sanctitatemque legitime obseruari.* *Confige, inquit Dauid, timore tuo carnes meas.* Nam quemadmodum qui corporis membra

habent confixa, ad actionem quamlibet immobilia ea retinent: sic ij quorum animam occupauit Dei timor, omnem prorsus importunam peccati & obstreperam occasionem vitant. Accedit & Augustinus in Psalm. 118. Tali timore carnes crucifiguntur, quando carnales delectationes, quæ legis litera vetantur potius quàm vitantur, spiritualium bonorum delectatione vincuntur, & eadem vsque ad perfectionem, crescente victoria, perimuntur. De his clauis Iustinianus cap. 2. de Sobrietate benè monet. Non est in hac vita tempus euellendi clauos, de quibus Psalmus, Psalm. 118, 110. Confige clauis à timore tuo carnes meas.

CRUX AGRICOLÆ, CRUX ægotantis.

Q Vis tam fortis ac robustus æger, vt diram mortem non timeat? Foris ac robustus Abbas Elias erat, & relatus in Apophthegmatis Patrum ait: Ego tres res timeo: Unam, quando egressura est anima mea de corpore; aliam, quando occursum sum Deo; tertiam, quando aduersum me proferenda est sententia. Instrumentum artis bene moriendi.
CHRISTVS ipse, cum partes infirmi ageret, cepit Marc. 14, 23. pauere & tædere. Tædium & pauorem tulit, cum diceret, Spiritus quidem promptus est, caro autem infirma. Matth. 26, 41. Magnus Arsenius, vt memorat Metaphrastes, mori timebat, rogantibusque discipulis, Et tu, Pater, times mortem? Reuera, inquit, hic metus, quo nunc me

videtis affigi, numquam omnino à me recessit, ex quo
Etus sum Monachus. Non derogat sanctitati, quòd
 iustus, more CHRISTI, mortem timeat, & affiam
 suo lecto martyris AGRICOLAE clavis transfigatur.
 Transfixus CHRISTVS clauos ipsos dulces omnino
 reddidit. *Dulce lignum, dulces clauos, dulcia ferens po-*
dera. Et quidem ita timet iustus mortem, vt & non
 paruum suauitatem & dulcedinem experiatur, illam
 hauriens à crucifixo Rege, qui pendens è cruce cru-
 cem & clauos dulces effecit. Habes in cruce Marty-
 rem totum confixum clavis, qui & exemplo suo
 confirmat, quod iam antè cap. i. dixerat Ecclesiasti-
 cus: *Timenti Dominum benè erit in extremis, & in die*
mortis sue benedicetur. Certus & verus hic aphorismus
 est. Timor diuinus salutaris est medicina, & hæc
 cum agricultura magnam habet consonantiam. va-
 de mirum non est, quòd AGRICOLA partes medici-
 cæ è cruce agat. Basilius in Ascet. *Postquam paradiso ex-*
iles in hanc terram venimus, & sententiam hanc à Deo
 Gen. 3, 19. *audiuimus, In sudore vultus tui vescèris pane tuo: per*
 longam experientiam, propter accisum terræ prouentum,
 agricolandi artem ad solatium molestiæ, quæ est ex terræ
 maledictione, intellectu cognitionem nobis eius artis la-
 giente Deo, instituimus, ita etiam posteaquam iussi sumus
 reuerti ad terram de qua sumpti sumus, & dolorose carere

Excitatio
 agrotan-
 tis.

ad corruptionem propter peccatum condemnata coniuncti,
 & ob eam causam passionibus istis subiecti, data est nobis
 etiam hic laborantibus ex medendi arte refocillatio, qua
 vel aliquid vsque nos recreet. Et quidem in eo posita
 est ars agriculturæ, vt terram purget, scindat &
 componat, vt iacta semina recipiat, foueat & fru-
 ctum ferat: & ars medica circa terram corporis no-
 stri negotiatur, vt illam scissione venarum, & purga-
 tionum medicamine curet, aptet & ordinet, vt sa-
 lutarem recipiens cibum homo alatur ac sustente-
 tur. Terra non nisi in patientia fructum producit,
 nec æger sine tolerantia poterit corpore & animo
 conualescere.

Leuamen laborantis & ægotantis.

Rex gloriosus, dulce lignum, dulces clauos cru-
 cifixus mirabiliter effecit, & ad perpetuam sui
 recordationem, *memoriam fecit mirabilium suorum mi-*
sericors & miserator Dgminus, escam dedit timentibus se.
 Dedit se timentibus escam, non vt clauos diuini ti-
 moris tolleret, sed vt eos dulces ac suaues redderet.
 Eapropter qui vel ipsam timent mortem, admo-
 nendi serio sunt, vt sacra se reficiant Eucharistia,
 cuius ea virtus est, vt cor humanum confirmet, &
 totum hominem contra mortis impetum firmet.
 Habet

*Virtus Eu-
charistia.*

Psal. 110.

Viticium.

Habet hic mundus magnam consonantiam cum mari, in quo tres virgines vel potius meretrices frangebantur, sirenae scilicet, quae illectos nauigansuo cantu in naufragia traherent. Vna canebat voce altera tibiis, tertia verò lyra mulcebat auditum. Et ne earum melodia deciperetur, & simul traherentur Vlysses dum nauigaret, nauis arbori se fortiter alligari permisit. Nauigat in mundo homo, quem accipiant & deducant in naufragium, cantionibus & simul incantationibus alliciunt *concupiscentia carnis, concupiscentia oculorum, & superbia vitae.* Ne rapiatur & trahatur ad miseram ruinam, nexibus ac vinculis, quae secum sacrosancta Hostia defert, alligetur & vinciatur. Vincit & ligat, qui dicit: *Qui manduca meam carnem, & bibit meum sanguinem, in me manet.* Manet clavis affixus cruci, manet affixus lecto, in quo iturus è mundo, virtute sacri Viatici appetitionibus carnis, oculorum & vitae humanae minime mouetur.

1. Ioan. 2, 16.

Ioan. 6, 57.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiae, corona aurea & laureola.

Honor alie
artem be-
nè vincendi & moriendi.
Psal. 2, 11.

CVM dominorum Dominus vnus & solus necessario Deus fit, omnino timendus est, ac proinde Dauid ait: *Seruite Domino in timore, & exultate.*

tate ei cum tremore. Comes martyrij diuinus hic timor est, quandoquidem vox illa martyri adscribitur: *Principes persecuti sunt me gratis, & à verbis tuis* Psalm. 118. 61. *trepidauit cor meum.* Adscribitur, auctore Ambrosio Serm. 21. in Psalm. 118. vbi martyrem trepidantem proponit ac repræsentat in hæc verba: *Pone ergo martyrem inter pericula constitutum, cum inde immunitas bestiarum ad incutiendum terrorem infremat, aliunde cadentium stridor laminarum, & flamma ardentis fornacis exarsuet, ex parte alia personent tractus grauium catenarum, hinc carnifex cruentus assistat: pone, inquam, circumspectantem omnia plena supplicii, deinde cogitantem mandata diuina, illum ignem perpetuum, illud sine fine incendium perfidorum, illam pœne recrudescens ærumnam; trepidare corde, ne, dum presentibus cedat, perpetuis se dedat exitiis; trepidare animo, dum futuri iudicij rhomphæam illam terribilem quadam conspectus specie constituetur. Nonne ad hanc trepidationem fiducia viri constantis equalis in eundem concurrat affectum confidentia cupientis aterna, & diuina trepidatio?*

Clavis diuini timoris totus confixus Martyr, concupiscit aterna præmia, coronam gloriæ, & laureolam quæ viris virtute præditis destinata est. Quod si timere infirmitatis est, & infirmis negatur laureola, fortibus conceditur; occurrit sapienter Ambrosius,

A a

fius,

Laureola
timoris.

fius, qui martyris constantiam cum eius trepidatione coniungit. Constans animo vir timoratus, et dignus corona & laureola, qui martyrem clavis confixum exprimit in seipso, & de quo canit Damianus.

psal. 111. 1. *Beatus vir qui timet Dominum, in mandatis eius non deficiet. Potens in terra erit semen eius, generatio rectorum benedicetur. Gloria & diuitie in domo eius. Hæc gloria viri timorati est cælestis remuneratio, cuius consideratio dulce lignum, dulces clauos efficit. Myrtus Agricola clavis timoris confixus Hilarion erat, qui iam moriturus dicebat: *Egredere, quid times? Egredere anima mea, quid dubitas? septuaginta prope annis seruisti CHRISTO, & mortem times? Quibus in verbis spiritum exhalauit.**

*Extrema
verba morientis.*

Prodeant in publicum spectaculum sancti COMAS & DAMIANVS; in quibus, velut in speculo ferentis ingratitude & morbum forma conspicitur.